

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžrk/3/2018
Identifikačné číslo spisu: 4016200321
Dátum vydania rozhodnutia: 26.06.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:4016200321.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Eriky Čanádyovej v právnej veci žalobkyne: C. I., narodená XX. I., bytom v H. č. XXXX/X, právne zast.: JUDr. Pavlom Konečným, advokátom a konateľom LawService, s.r.o., so sídlom vo Zvolene, Stráž č. 3/223, IČO: 36 861 723, proti žalovanému: Okresný úrad Nitra, Odbor opravných prostriedkov, Referát katastra nehnuteľností, so sídlom v Nitre, Štefánikova trieda č. 69, za účasti: 1/ Krajská prokuratúra Nitra, so sídlom v Nitre, Damborského č. 1 a 2/ R. H., narodená X. júla XXXX, bytom v W. č. XXX/XXX, o preskúmanie zákonnosti oznámenia žalovaného o vybavení podania z 22. januára 2016, číslo: OU-NR-OOP5-2016/005713-4, UPo 35/2016-4, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 18. mája 2017, č.k. 26S/9/2016-62 v spojení s opravným uznesením z 26. januára 2018, č.k. 26S/9/2016-132, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalovaného z a m i e t a .

Žalobkyňa m á n á r o k na náhradu trov kasačného konania voči žalovanému v rozsahu 100% .

Ďalším účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 18. mája 2017, č.k. 26S/9/2016-62 v spojení s opravným uznesením z 26. januára 2018, č.k. 26S/9/2016-132, postupom podľa § 191 ods. 1 písm. c/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zrušil oznámenie žalovaného z 22. januára 2016, číslo: OU-NR-OOP5-2016/005713-4, UPo 35/2016-4 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Napadnutým oznámením žalovaný upovedomil žalobkyňu, že jej odvolanie podané proti rozhodnutiu Okresného úradu Nitra, Katastrálny odbor z 2. novembra 2015, č. UP 20/2015-7, o vyhovení protestu prokurátorky Okresnej prokuratúry Nitra z 15. októbra 2015, sp. zn. Pd

207/15/4403-2 a zrušení protestom napadnutého rozhodnutia Okresného úradu Nitra, Katastrálny odbor zo 4. augusta 2015, č. V 5576/2015, o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností v prospech žalobkyne, bolo podané oneskorene, po márnom uplynutí zákonnej 15-dňovej lehoty. Žalovaný poukázal na to, že napadnuté rozhodnutie bolo žalobkyni v zmysle § 24 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) právne doručené dňa 16. novembra 2015 fikciou doručenia (nevyzdvihnutím zásielky do troch dní od uloženia), aj keď si ho následne fyzicky prevzala dňa 25. novembra 2015. Lehota na podanie odvolania podľa žalovaného žalobkyni uplynula dňa 1. decembra 2015 (utorok), kedy bolo možné najneskôr osobne doručiť na príslušný správny orgán alebo podať na poštovú prepravu včasné odvolanie. Žalobkyňa však odovzdala svoje odvolanie na poštovú prepravu až v pondelok, t.j. dňa 7. decembra 2015, a teda oneskorene.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného oznámenia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách § 24 ods. 2 Správneho poriadku a tiež postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v Prvej hlave Tretej časti SSP upravujúcej všeobecnú správnu žalobu a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby.

3. Krajský súd dospel k záveru, že žalovaný nesprávne posúdil odvolanie žalobkyne ako oneskorene podané. V odôvodnení rozsudku poukázal na dve základné skutočnosti:

- po prvé, že doručenka nachádzajúca sa v administratívnom spise nespĺňa náležitosti plynúce z § 24 ods. 2 Správneho poriadku, nakoľko nie je v nej riadne zdokumentovaný postup doručovateľa. Z prvej kolónky vyplýva, že neúspešný pokus o doručenie bol vykonaný dňa - zrejme - 10. novembra 2015 - aj keď dátum je ťažko čitateľný, čo platí aj na druhú kolónku, v ktorej by mal byť uvedený deň a hodina, kedy sa doručovateľ pokúsi zásielku doručiť. Ak by aj súd pripustil, že ide o dátum 11. novembra 2015 (čo z pečiatky jednoznačne nevyplýva), v kolónke absentuje uvedenie aspoň približnej hodiny, aby účastník mal vedomosť o jej doručovaní a zároveň aj praktickú možnosť jej prevzatia. To sa vzťahuje aj na kolónku č. 3, v ktorej by malo byť vyznačené kedy bola zásielka uložená. Z obsahu doručenky bez ďalšieho preukazovania (čo bolo povinnosťou správneho orgánu), nie je možné určiť, ku ktorej kolónke je potrebné priradiť dátum 11. november 2015, nakoľko presahuje aj kolónku č. 2 aj kolónku č. 3. Mal teda preukázané, že samotná doručenka je dôkazom toho, že postup doručovateľa nebol v súlade s § 24 ods. 2 Správneho poriadku, a preto správny orgán nemohol bez ďalšieho zisťovania dospieť k záveru, že fikcia doručenia nastala

- po druhé, konštatoval, že aj v prípade, ak by existencia fikcie doručenia bola spoľahlivo preukázaná, medzi účastníkmi nie je sporné, že žalobkyňa zásielku následne dňa 25. novembra 2015 aj fyzicky prevzala. V tejto súvislosti aj s poukazom na rozhodovacie činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 3 Sžo 101/2015, 3 Sžp 6/2013, 4 Sžo 67/2014, 4 Sžo 85/2015) uviedol, že v prípade ak dôjde ku kolízii v spôsobe doručovania, t.j. keď je súčasne preukázané, že sú splnené podmienky na náhradné doručenie (§ 24 ods. 2 Správneho poriadku) a súčasne v priebehu odbernej lehoty si adresát zásielku aj reálne prevzal, správny orgán už skutočnosti týkajúce sa náhradného doručenia neskúma. Náhradné doručenie je iba subsidiárnym prostriedkom doručenia písomnosti a jeho aplikácia v prípade reálneho doručenia je vylúčená, čo je v súlade s princípom právnej istoty a v súlade s účelom a zmyslom ustanovenia upravujúceho inštitút náhradného doručenia.

4. Vzhľadom na uvádzané, krajský súd oznámenie žalovaného podľa § 191 ods. 1 písm. c/ SSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že odvolanie žalobkyne je potrebné považovať za včas podané, čomu korešponduje povinnosť správneho orgánu takéto odvolanie vecne prejednať a vo veci rozhodnúť.

5. Keďže žalobkyňa bola v konaní úspešná, priznal jej súd nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (§ 167 ods. 1 a § 175 ods. 1 SSP).

II.

6. Žalovaný podal proti rozsudku krajského súdu v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

7. Namietal, že krajský súd pri rozhodovaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho

právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP).

8. Uviedol, že predtlač doručeny do vlastných rúk s opakovaným doručením neobsahuje údaj o „približnej hodine opakovaného doručenia“ a povinnosť uvedenia hodiny opakovaného doručenia priamo na doručení (ktorú nemá adresát v priebehu doručovania k dispozícii) nevyplýva ani z Poštových podmienok - úradná zásielka (vnútroštátny styk) a ani zo Správneho poriadku. Poukázal na bod 5.2.2. ods. 2 Poštových podmienok a uviedol, že ak úradnú zásielku so službou Opakované doručenie na žiadosť odosielateľa nie je možné doručiť na prvý pokus, z dôvodu nezastihnutia adresáta alebo oprávneného prijímateľa na odovzdávacom mieste, slovenská pošta zanechá v domovej listovej schránke písomnú výzvu s upozornením, že príde úradnú zásielku opakovane doručiť v termíne uvedenom na výzve. Ak adresát nie je opakovane zastihnutý na odovzdávacom mieste, zanechá slovenská pošta v domovej listovej schránke oznámenie o uložení úradnej zásielky na pošte. Ku konštatovaniu krajského súdu, že nie je možné určiť, ku ktorej kolónke na doručení je potrebné priradiť dátum 11. november 2015, nakoľko presahuje kolónku č. 2 aj č. 3 žalovaný opätovne s poukazom na znenie bodu 5.2.2. ods. 2 poštových podmienok uviedol, že dátum / deň neúspešného opakovaného doručenia je totožný s dňom / dátumom uloženia zásielky. Nemožno preto konštatovať, že k opakovanému pokusu o doručenie nedošlo len z dôvodu, že ten istý dátum je uvedený na doručení cez oba riadky.

9. K judikatúre najvyššieho súdu, na ktorú vo svojom rozsudku poukazoval krajský súd, žalovaný uviedol, že dva zo štyroch menovaných rozsudkov neboli vynesené v čase vydania napadnutého oznámenia. Aj najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach konštatoval, že jeho judikatúra nebola vo veci uplatnenia fikcie doručenia v zmysle § 24 ods. 2 Správneho poriadku jednotná. Ďalej žalovaný poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžd/5/2013, v ktorom sa najvyšší súd nestotožnil so záverom krajského súdu, že pokiaľ žalobca zásielku reálne prevzal, nie je možné aplikovať fikciu doručenia a tiež na názor Najvyššieho správneho súdu Českej republiky vyjadrený v rozhodnutí z 30. novembra 2006, sp. zn. 4As/67/2005, podľa ktorého citované ustanovenie správneho poriadku spája vznik danej fikcie s márnym uplynutím trojdňovej lehoty, počas ktorej nedôjde k vyzdvihnutiu zásielky, a nie s nevyzdvihnutím si zásielky vôbec. Dodal, že úpravou tzv. náhradného doručovania zákonodarca sledoval cieľ odstrániť určité prípady právnej neistoty spôsobenej bezdôvodným nepreberaním zásielok adresátom a zabrániť snahám spôsobiť prieťahy v konaní. Podmienkou vzniku fikcie doručenia písomnosti je zachovanie predpísaného postupu doručovateľom, a to, aby sa adresát, ktorý nebol doručovateľom zastihnutý, v mieste doručenia zdržiaval. Rovnako poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 16. júna 2011, sp. zn. II. ÚS 278/2011-13, po ktorého cit: „K otázke doručovania rozhodnutia tzv. náhradným doručením treba navyše podotknúť, že v rozpore s názorom sťažovateľky dôkazné bremeno preukázať, že adresát sa v mieste bydliska v čase doručovania nezdržiaval, zaťažuje adresáta, a nie odosielateľa zásielky. Čestné vyhlásenie adresáta, že sa v mieste bydliska nezdržiaval v čase doručovania, však na unesenie dôkazného bremena nepostačuje, lebo ide iba o tvrdenie. Je potrebný aj objektívny dôkaz preukazujúci, že v kritickom čase bol na inom mieste.“ V tejto súvislosti uviedol, že žalobkyňa nenamietala, že by sa v mieste doručenia v čase doručovania nezdržiavala. Žalovaný v oznámení o vybavení oneskoreného odvolania z 22. januára 2016 postupoval v súlade so znením § 24 ods. 2 Správneho poriadku, nakoľko vychádzal z údajov na doručení, ktorá je pri riadnom vyhotovení verejnou listinou, pričom dôkazné bremeno na preukázanie nesprávnosti doručení znáša adresát. Vychádzal z prezumpcie správnosti doručení s prihliadnutím aj na právny názor vyjadrený v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. apríla 2012, sp. zn. 10Sžd/20/2011 a v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 16. júna 2011, sp. zn. II. ÚS 278/2011-13.

10. Ďalej zdôraznil, že k legislatívnej zmene v znení § 24 ods. 2 Správneho poriadku ohľadom fikcie doručenia tak, aby bol zohľadnený skutočný deň prevzatia uloženej písomnosti na pošte, došlo až zákonom č. 149/2017 Z.z. s účinnosťou od 1. júla 2017. V dôvodovej správe k uvedenému zákonu sa uvádza, že súčasná právna úprava fikcie doručenia do vlastných rúk je voči občanom Slovenskej republiky nespravodlivá, a to najmä z dôvodu, že ak si občan vyzdvihne na pošte písomnosť napr. 18. deň od uloženia, má sa právne za to, že mu bola písomnosť doručená už tretí deň lehoty, a teda napríklad v prípade všeobecnej odvolacej lehoty podľa správneho poriadku v dĺžke 15 dní mu vlastne

plynie v správnom konaní posledný deň lehoty na podanie odvolania voči prvostupňovému rozhodnutiu správneho orgánu. Ďalej bolo v dôvodovej správe uvedené, že v prípade prevzatia uloženej písomnosti na pošte sa bude považovať za deň doručenia deň reálneho prevzatia tejto písomnosti na pošte (čo sa pred novelou po troch dňoch od uloženia u občanov nezohľadňovalo, a to aj v prípade, ak si adresát zásielku počas uloženia na pošte prevzal).

11. Namietal, že krajský súd rozhodol nad rozsah žaloby, keď bez dokazovania urobil úsudok o nesprávnosti doručky a postupu doručovateľa. Žalobnými bodmi neboli spochybnenie čitateľnosti doručky, spochybnenie, či sa dátum 11. november 2015 týka oboch riadkov č. 2 a č. 3 na doručke a tiež tvrdenie, že priamo na doručke mala byť v riadku č. 2 (v ľavej hornej časti doručky) uvedená aspoň približná hodina opakovaného doručenia.

12. Ďalej žalovaný poukázal na tú skutočnosť, že žalobkyňa sa domáhala nielen zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie ohľadom oznámenia o vybavení podania žalovaného z 22. januára 2016, číslo: OU-NR-OOP5-2016/005713-4, UPo 35/2016-4, ale aj ohľadom rozhodnutia Okresného úradu Nitra, Katastrálny odbor z 2. novembra 2015, č. UP 20/2015-7. Krajský súd napadnutým rozsudkom zrušil len predmetné oznámenie o vybavení podania, pričom v rozsudku vôbec nezdôvodnil, prečo nevyhovел návrhu žalobkyne na zrušenie prvostupňového rozhodnutia správneho orgánu, ktorým bolo rozhodnuté o vyhovení protestu prokurátora a zrušení rozhodnutia o povolení vkladu vlastníckeho práva v prospech žalobkyne.

13. Krajský súd sa v odôvodnení rozsudku tiež nevysporiadal ani s námietkou, že zrušenie rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa by bolo nevykonateľné z dôvodu, že po úspešnom uplatnení zákonného predkupného práva zo strany štátu je vlastníkom predmetných nehnuteľností spoločnosť MH Invest, s.r.o. ako dcérskej spoločnosti Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, a teda žalobkyňa ani R. ako účastníčky konania o návrh na vklad V 5576/2015 nie sú vlastníčkami predmetných nehnuteľností.

14. Poukázal tiež na to, že v súvisiacich porovnateľných konaniach, kde spoločnosť Poľnohospodárka pôda, s.r.o. podala žalobu o preskúmanie rozhodnutia Okresného úradu Nitra, Odboru opravných prostriedkov, Referátu katastra nehnuteľností o potvrdení rozhodnutia o vyhovení protestu prokurátora a zrušení právoplatného rozhodnutia o povolení vkladu, správny súd žaloby právoplatne zamietol.

15. Záverom navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo konanie zastavil.

III.

16. Žalobkyňa sa ku kasačnej sťažnosti vyjadrila podaním z 22. septembra 2017.

17. Stotožnila sa so závermi napadnutého rozsudku a navrhla kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietnuť. Argumentáciu ohľadom predtlaču doručky nemožno považovať za dostatočnú, postup správneho orgánu spočívajúci len v spoliehaní sa na predtlač je rozporný so zásadami správneho konania podľa § 3 ods. 2 a 4 Správneho poriadku a s Ústavou Slovenskej republiky. Správny orgán mal mať spoľahlivo preukázané, že pri doručovaní bol dodržaný postup v zmysle § 24 Správneho poriadku. Žalobkyňa poukázala na potrebu ústavne konformného výkladu zákonov, pričom výklad a interpretácia právnej normy musí byť v súlade s jej zmyslom a účelom. Taktiež zdôraznila, že v prejednávanej veci je rozhodujúca skutočnosť, že došlo k reálnemu prevzatíu zásielky.

IV.

18. Krajská prokuratúra Nitra sa ku kasačnej sťažnosti vyjadrila podaním z 19. septembra 2017.

19. Stotožnila sa s námietkou žalovaného o nesprávnom právnom posúdení veci krajským súdom. Vzhľadom na to, že žalobkyňa si v správnom konaní nevyzdvihla zásielku uloženú na pošte do troch dní

od jej uloženia, s poukazom na § 24 ods. 2 Správneho poriadku sa posledný deň tejto trojdňovej lehoty považuje za deň doručenia. Odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu podala žalobkyňa po uplynutí zákonnej pätnásťdňovej lehoty. Mala za to, že z obsahu administratívneho spisu jednoznačne vyplýva, že žalobkyňa podala odvolanie oneskorene. Jej tvrdenie, že v jej listovej schránke nebola zanechaná výzva s upozornením doručovateľa, že jej v určenom čase príde opakovane doručiť úradnú zásielku, označila za účelové. Ak by žalobkyňa nemala doručené upovedomenie o uložení zásielky na pošte, logicky by sa o tomto uložení nedozvedela a nemohla by si zásielku na pošte prevziať dňa 25.11.2015.

20. Rovnako sa stotožnila s názorom žalovaného, že krajský súd nerozhodol o časti žaloby - nerozhodol o návrhu žalobkyne na zrušenie rozhodnutia Okresného úradu Nitra, Katastrálny odbor z 2. novembra 2015, č. UP 20/2015-7, a vrátenie veci tomuto správne mu orgánu na ďalšie konanie.

V.

21. Pribratý účastník - R. sa ku kasačnej sťažnosti nevyjadrila.

VI.

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako kasačný súd (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 455 SSP a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalovaného nie je dôvodná.

23. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

24. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

25. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

26. Podľa § 6 ods. 2 písm. a/ SSP, správne sudy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách;

27. Podľa § 177 ods. 1 SSP, správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

28. Podľa § 178 ods. 1 SSP, žalobcom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník administratívneho konania bola rozhodnutím orgánu verejnej správy alebo opatrením orgánu verejnej správy ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch.

29. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd zrušil oznámenie žalovaného z 22. januára 2016, číslo: OU-NR-OOP5-2016/005713-4, UPo 35/2016-4, ktorým žalovaný upovedomil žalobkyňu o tej skutočnosti, že jej odvolanie podané proti rozhodnutiu Okresného úradu Nitra, Katastrálny odbor z 2. novembra 2015, č. UP 20/2015-7, o vyhovení protestu prokurátorky Okresnej prokuratúry Nitra z 15. októbra 2015, sp. zn. Pd 207/15/4403-2, a zrušení protestom napadnutého rozhodnutia Okresného úradu Nitra, Katastrálny odbor zo 4. augusta 2015, č. V 5576/2015, o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností v prospech žalobkyne, bolo podané oneskorene, po márnom uplynutí zákonnej

15-dňovej lehoty.

30. Najvyšší súd z obsahu súdneho ako aj pripojeného administratívneho spisu žalovaného zistil, že na základe Kúpnej zmluvy z 9. júla 2015, číslo 2015/7/9/Luž/2791, nadobudla žalobkyňa ako kupujúca vlastnícke právo k nehnuteľnosti od predávajúcej p. R. Okresný úrad Nitra, Katastrálny odbor následne na základe príslušného návrhu na zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností z 9. júla 2015 rozhodnutím zo 4. augusta 2015, číslo V 5576/1,5 povolil vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území W., zapísaných na LV č. X.XXX, pozemok registra C KN, parc. č. X.XXX, orná pôda o výmere 1.346 m².

Dňa 15. októbra.2015 podala proti uvedenému rozhodnutiu prokurátora Okresnej prokuratúry protest pod č. Pd 207/15/4403-2, ktorým sa domáhal zrušenia predmetného rozhodnutia. Dôvod podania protestu spočíval v tom, že v čase vydania rozhodnutia o povolení vkladu mal správny orgán preukázané (z dôvodu, že už dňa 22. júla 2015 mu bola doručená žiadosť Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky z 20. júla 2015, č. 20801/2015-1000-35060, o zápis predkupného práva štátu, ktoré vzniklo dňa 8. júla 2015 na základe uznesenia Vlády č. 401, ktorým schválila návrh na vydanie osvedčenia o významnej investícii na realizáciu stavby s názvom „Výbudovanie strategického parku“), že na uvedenej nehnuteľnosti existovalo zákonné predkupné právo, a preto mal v zmysle § 31 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov na túto skutočnosť prihliadnuť.

Okresný úrad Nitra, Katastrálny odbor následne rozhodnutím z 2. novembra 2015, Číslo: UP 20/2015-7, protestu prokurátora vyhovel a napadnuté rozhodnutie o povolení vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti zrušil.

Predmetné rozhodnutie napadla žalobkyňa odvolaním, pričom sa domáhala jeho zmeny tak, že správny orgán protestu prokurátora nevyhovie.

Listom z 22. januára 2016, č. OU-NR-OOP5-2016/005713-4, UPo 35/2016-4 žalovaný žalobkyni oznámil, že jej odvolanie bolo podané oneskorene, t. j. po uplynutí zákonnej 15 dňovej lehoty. V oznámení správny orgán uviedol, že napadnuté rozhodnutie bolo žalobkyni doručené dňa 16. novembra 2015 tzv. fikciou doručenia podľa § 24 ods. 2 Správneho poriadku, keď prvý pokus o doručenie zásielky bol vykonaný dňa 10. novembra 2015, druhý pokus o doručenie spolu s uložením zásielky na pošte bol dňa 11. novembra 2015, a keďže zásielka nebola následne vyzdvihnutá v lehote troch dní od uloženia, považuje sa deň 16. novembra 2015 za deň jej doručenia, aj keď následne žalobkyňa zásielku dňa 25. novembra 2015 aj fyzicky prevzala. Nakoľko žalobkyňa podala odvolanie na poštovú prepravu až dňa 7. decembra 2015 a 15-dňová lehota na podanie odvolania uplynula dňa 1. decembra 2015, správny orgán podané odvolanie vybavil bez toho, aby vo veci meritórne rozhodol, keď nevzhladol ani prípadné dôvody na obnovu konania alebo zmenu, prípadne zrušenie rozhodnutia mimo odvolacieho konania.

31. V prejednávanej veci bolo úlohou súdu vyriešiť otázku týkajúcu sa kolízie spôsobov doručovania zásielky spôsobenú tým, že v priebehu odbernej lehoty si adresát zásielku reálne prevzal.

32. Ako už bolo uvedené, napadnuté rozhodnutie bolo po opakovanom neúspešnom pokuse o doručenie (v dňoch 10. novembra 2015 a 11. novembra 2015) uložené dňa 11. novembra 2015 na pošte, pričom žalobkyňa si zásielku s predmetným rozhodnutím osobne prevzala dňa 25. novembra 2015. Žalobkyňa považuje za deň doručenia deň osobného prevzatia rozhodnutia na pošte, pričom tento deň je rozhodujúci pre začatie plynutia odvolacej lehoty. Žalovaný však za deň doručenia napadnutého rozhodnutia považuje tretí deň od uloženia zásielky na pošte, nakoľko si žalobkyňa v tejto lehote rozhodnutie nevyzdvihla a v súlade s § 24 ods. 2 Správneho poriadku nastala fikcia doručenia.

33. Podľa § 24 ods. 1 Správneho poriadku, dôležité písomnosti, najmä rozhodnutia, sa doručujú do vlastných rúk adresátovi alebo osobe, ktorá sa preukáže jeho splnomocnením na preberanie zásielok.

34. Podľa § 24 ods. 2 Správneho poriadku v znení účinnom do 30. júna 2017, ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a

hodinu. Ak nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný, doručovateľ uloží písomnosť na pošte a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát nevyzdvihne písomnosť do troch dní od uloženia, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel.

35. Podľa § 24 ods. 2 Správneho poriadku v znení účinnom od 1. júla 2017, ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu. Ak nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný, doručovateľ uloží písomnosť na pošte a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát nevyzdvihne písomnosť počas uloženia na pošte, písomnosť sa považuje za doručenu dňom vrátenia nedoručenej zásielky správne orgánu, aj keď sa adresát o tom nedozvedel.

36. Vyššie citované ustanovenie § 24 ods. 2 Správneho poriadku v rozhodnom znení (do 30. júna 2017) zakotvuje inštitút tzv. náhradného doručenia do vlastných rúk, pričom predpoklad takéhoto postupu je viazaný na splnenie nasledovných podmienok:

- adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, nebol v mieste doručenia zastihnutý,
- v mieste doručenia sa zdržiaval,
- doručovateľ nezastihnutého adresáta vhodným spôsobom upovedomil, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu,
- ďalší (druhý) pokus o doručenie zostal taktiež bezvýsledný,
- doručovateľ vhodným spôsobom upovedomil adresáta o uložení písomnosti na pošte,
- adresát si nevyzdvihol písomnosť do troch dní od jej uloženia na pošte.

37. Najvyšší súd súhlasí so žalovaným, že v minulosti bol právny názor najvyššieho súdu na vznik fikcie doručenia v podstate zhodný s názorom žalovaného, keď za splnenia zákonom predpísaného postupu bola zásielka nevyzdvihnutá do troch dní od jej uloženia na pošte považovaná tretím dňom od jej uloženia za doručenu. Avšak, v prejednávanej veci nemôže najvyšší súd neprihliadnuť na novšiu judikatúru najvyššieho súdu tak, ako ju vo svojom rozsudku citoval aj krajský súd, v ktorej najvyšší súd v záujme zachovania právnej istoty dospel k záveru, že ak si adresát zásielku osobne prevezme na pošte v odbernej lehote, je vylúčené aplikovať inštitút náhradného doručenia, pretože takýto postup by bol v rozpore s účelom a zmyslom inštitútu náhradného doručenia, ako aj v rozpore s princípom právnej istoty. Uvedený právny názor vo svojich rozhodnutiach (napr. zo 17. septembra 2013, sp. zn. 3Sžp/6/2013, zo 6. októbra 2015, sp. zn. 4Sžo/67/2014, z 1. marca 2016, sp. zn. 4Sžo/85/2015, z 30. marca 2016, sp. zn. 3Sžo/101/2015, z 25. januára 2017, sp. zn. 6Sžo/81/2015, z 25. apríla 2017, sp. zn. 3Sžo/245/2015) najvyšší súd okrem vlastných vyslovených záverov oprel aj o náleží Ústavného súdu Slovenskej republiky z 27. októbra 2010, č. k. II. ÚS 65/2010-49, podľa ktorého cit.: „... Využitie fikcie doručenia podľa poslednej vety citovaného ustanovenia § 24 ods. 2 správneho poriadku prichádza do úvahy iba v prípade splnenia všetkých týmto ustanovením stanovených zákonných predpokladov, t. j. preukázanie skutočnosti, že adresát zásielky určenej do vlastných rúk sa v čase jej doručovania v mieste doručovania aj skutočne zdržoval, a teda mal aj reálnu možnosť dozvedieť sa o pokusoch poštového doručovateľa predmetnú zásielku mu doručiť (napr. stanovisko uverejnené v periodiku Zo súdnej praxe č. 4/2001), tiež preukázanie, že poštový doručovateľ dodržal postup pri doručovaní zásielky adresovanej do vlastných rúk, pretože ak napr. poštový doručovateľ po prvom neúspešnom doručovaní zásielky určenej do vlastných rúk zásielku ihneď uložil na pošte bez toho, aby sa pokúsil ju doručovať opakovane po tom, ako o tom adresáta vhodným spôsobom upovedomil, nemôže dôjsť k naplneniu zákonných podmienok na uplatnenie fikcie doručenia (napr. Výber rozhodnutí a stanovísk najvyššieho súdu 1/1971, Zborník stanovísk, správ rozhodnutí a stanovísk najvyššieho súdu č. 52/1996). Obdobne, ak doručienka zásielky určenej adresátovi do vlastných rúk, ktorá bola uložená na pošte, obsahuje iba jeden podpis poštového doručovateľa, nemá povahu verejnej listiny, pretože neobsahuje všetky predpísané náležitosti (C.H. BECK č. RNs C 155/2001). V prípade náhradného doručovania je uvedeným ustanovením konštruovaná právna fikcia, že účinky doručenia písomnosti nastanú ex lege po uplynutí stanovenej doby aj voči tomu, kto písomnosť fakticky neprevzal. Právna fikcia je právno-technický postup, pomocou ktorého sa považuje za existujúcu situácia, ktorá je zjavne v rozpore s realitou a ktorá dovoľuje, aby z nej boli vyvedené odlišné právne dôsledky než tie, ktoré by

plynuli iba z konštatovania faktu. Účelom fikcie v práve je posilniť právnu istotu. Právna fikcia, ako nástroj odmietnutia reality právom, je nástrojom výnimočným, striktno určeným pre naplnenie tohto jedného z hlavných ústavných postulátov právneho poriadku v podmienkach právneho štátu. Aby mohla právna fikcia svoj účel naplniť (dosiahnutie právnej istoty), musí rešpektovať všetky náležitosti, ktoré s ňou zákon spája. Ak nie sú všetky právne náležitosti splnené, súd nie je oprávnený naplnenie fikcie konštatovať. V zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy možno štátnu moc uplatňovať len v prípadoch a stanovených medziach spôsobom, ktorý ustanoví zákon (m.m. I. ÚS 119/07).“

38. Rovnako považuje za potrebné najvyšší súd poukázať aj na zmenu legislatívnej úpravy dotknutého ustanovenia § 24 ods. 2 Správneho poriadku, ku ktorej došlo zákonom č. 149/2017 Z.z., účinným od 1. júla 2017, podľa ktorého sa veta tretia ustanovenia § 24 ods. 2 zmenila v znení „Ak si adresát nevyzdvihne písomnosť počas uloženia na pošte, písomnosť sa považuje za doručenie dňom vrátenia nedoručenej zásielky správneho orgánu, aj keď sa adresát o tom nedozvedel.“ Nová právna úprava teda zohľadňuje skutočný deň prevzatia písomnosti v priebehu celej úložnej lehoty. Aj s poukazom na dôvodovú správu k uvedenej zmene ustanovenia § 24 ods. 2 Správneho poriadku tak, ako z nej citoval žalovaný v kasačnej sťažnosti, v ktorej sa výslovne konštatuje, že súčasná právna úprava fikcie doručenia do vlastných rúk (teda právna úprava účinná do 30. júna 2017) je voči občanom Slovenskej republiky ako adresátom písomností správnych orgánov nespravodlivá, možno mať za to, že zmena judikatúry najvyššieho súdu v otázke posudzovania náhradného doručenia bola dôvodná.

39. S poukazom na novšie ustálený právny názor najvyššieho súdu, podľa ktorého k aplikácii ustanovení náhradného doručenia môže dôjsť iba v prípade, že nedošlo k reálnemu doručeniu, považuje najvyšší súd právny názor vyslovený krajským súdom v napadnutom rozsudku za ústavne konformný a kasačnú sťažnosť žalovaného za nedôvodnú.

40. V prejednávanej príhode je nepochybné, že v priebehu odbernej lehoty dňa 25. novembra 2015 si žalobkyňa zásielku, ktorej obsahom bolo napadnuté rozhodnutie, na pošte reálne prevzala. V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 17. septembra 2013, sp. zn. 3Sžp/6/2013, podľa ktorého cit.: „V danom prípade doručenie, a to náhradné doručenie a aj reálne doručenie, preukazuje jedna a tá istá doručienka. Z doručienky je zrejmé, že došlo ku konkurencii spôsobov doručovania zásielky tým, že v priebehu odbernej lehoty si adresát zásielku reálne prevzal. Pokiaľ doručienka, z ktorej správny orgán vychádza, preukazuje súčasne reálne doručenie, správny orgán už skutočnosti týkajúce sa náhradného doručenia neskúma. Náhradné doručenie je iba subsidiárnym prostriedkom doručovania písomností, jeho okolnosti musia byť vždy riadne preukázané, spravidla vyžaduje ďalšie dokazovanie. Uprednostnenie náhradného doručenia na základe toho istého dôkazného prostriedku nemožno považovať za ústavne konformné podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.“

41. Najvyšší súd dospel v súlade s názorom krajského súdu k záveru, že lehota 15 dní na podanie odvolania začala žalobkyňi plynúť dňom 26. novembra 2015 (v súlade s § 27 Správneho poriadku) a uplynula dňa 10. decembra 2015. Pokiaľ žalobkyňa podala odvolanie na poštovú prepravu dňa 7. decembra 2015, bolo podané včas a je povinnosťou žalovaného o ňom meritórne rozhodnúť.

42. Vzhľadom na to, že žalobkyňa zásielku reálne prevzala, čo je pri posúdení doručenia skutočnosť majúca prednosť pred uplatnením inštitútu náhradného doručenia, nebol dôvod skúmať splnenie podmienok pre náhradné doručenie, a teda dodržanie zákonného postupu pri doručovaní písomností, keď žalobkyňa namietala, že doručovateľ po prvom neúspešnom pokuse o doručenie ju žiadnym spôsobom neupovedomil, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu. Len pre úplnosť najvyšší súd uvádza, že záver krajského súdu, podľa ktorého považoval za vadu doručovania, keď na doručienke nebol osobitne vyznačený dátum opakovaného doručovania a osobitne dátum uloženia zásielky za nesprávny. Skutočnosť, že na doručienke je v kolónkach „2 Opakované doručenie ...“ a „3 Deň uloženia zásielky ...“ len jedna pečiatka s dátumom 11. november 2015, nespôsobuje vadu doručovania; z doručienky je nepochybné, že v deň 11. novembra 2015 bol vykonaný opakovaný pokus o doručenie zásielky a zároveň bola v tento deň zásielka uložená na pošte.

43. K námietke žalovaného, že krajský súd rozhodol nad rozsah žaloby, najvyšší súd uvádza, že nejde o preskúmanie napadnutého oznámenia nad rámec žalobných dôvodov, keď krajský súd zrušil napadnuté oznámenie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia otázky doručovania žalovaným. Splnenie zákonných podmienok pre vznik fikcie doručenia bolo hlavnou žalobnou námietkou žalobkyne a aj keď výslovne nenamietala skutočnosť, že reálne prevzatie zásielky má mať prednosť pred fikciou doručenia, v žalobe namietala nedodržanie zákonného postupu pre možnosť vzniku fikcie doručenia (ktorý už z dôvodov uvedených nebolo potrebné vo veci skúmať). Svoju argumentáciu v žalobe oprela okrem iného aj o nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 27. októbra 2010, č. k. II. ÚS 65/2010-49, z ktorého odvodzoval svoj právny názor aj najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach týkajúcich sa náhradného doručovania, na ktoré odkazoval krajský súd v napadnutom rozsudku. Krajský súd teda nevybočil z rámca súdneho prieskumu tak, ako bol definovaný žalobnými bodmi.

44. Za nedôvodnú považoval najvyšší súd i námietku žalovaného o nevykonateľnosti rozsudku krajského súdu, pretože vlastníkom predmetných nehnuteľností je už spoločnosť MH Invest, s.r.o. Správne súdnictvo je v zásade založené na prieskume rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktoré už nadobudli právoplatnosť. Ich prieskum však nie je len deklaratórny, bez reálnej možnosti nápravy. Ak správny súd dospeje k záveru o nezákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy a takéto rozhodnutie zruší, správny orgán sa musí vecou znova zaoberať. Konštrukcia žalovaného popiera účel správneho súdnictva. Podanie žaloby by vo svetle jeho argumentácie malo len čisto formálny charakter a nezákonný postup správneho orgánu by bol nepostihnuteľný či nenapraviteľný. Žalovaný je povinný rešpektovať zrušujúci rozsudok krajského súdu a rozhodnúť meritórne o podanom odvolaní žalobkyne. Krajský súd zrušil v podstate procesné rozhodnutie žalovaného nezaoberajúce sa meritom veci a vec sa vracia do štádia odvolacieho konania na správnom orgáne.

45. Rovnako je bezpredmetná aj námietka žalovaného, že v porovnateľných konaniach správny súd zamietol žaloby spoločnosti Poľnohospodárka pôda, s.r.o. Aj keď ide o porovnateľné veci, pokiaľ ide o predmet konania na správnom orgáne, najvyšší súd zdôrazňuje, že v súdnom konaní nejde o totožnú, či obdobnú vec, pretože v prejednávanej veci (na rozdiel od konaní vo veciach žalôb podaných spoločnosťou Poľnohospodárka pôda, s.r.o.) správny súd nepreskúmal konečné rozhodnutie Okresného úradu o odvolaní účastníka konania, ale len oznámenie, ktorým okresný úrad upovedomil účastníka konania o nedodržaní lehoty na podanie odvolania.

46. Žalovaný tiež namietal, že žalobkyňa sa domáhala nielen zrušenia oznámenia o vybavení podania žalovaného z 22. januára 2016, číslo: OU-NR-OOP5-2016/005713-4, UPo 35/2016-4, ale domáhala sa aj zrušenia rozhodnutia Okresného úradu Nitra, Katastrálny odbor z 2. novembra 2015, č. UP 20/2015-7, pričom krajský súd napadnutým rozsudkom zrušil len predmetné oznámenie o vybavení podania a v rozsudku vôbec nezdôvodnil, prečo nevyhovел návrhu žalobkyne na zrušenie prvostupňového rozhodnutia správneho orgánu, ktorým bolo rozhodnuté o vyhovení protestu prokurátora a zrušení rozhodnutia o povolení vkladu vlastníckeho práva v prospech žalobkyne. V tejto súvislosti najvyšší súd uvádza, že predmetom súdneho prieskumu môžu byť len právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, za súčasného splnenia podmienky, že účastník konania pred ich právoplatnosťou vyčerpал všetky riadne opravné prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis. Z uvedeného teda vyplýva, že vo vzťahu k rozhodnutiu z 2. novembra 2015, č. UP 20/2015-7, sa jednalo o rozhodnutie prvostupňové a pokiaľ bolo vydané aj rozhodnutie druhostupňové (oznámenie z 22. januára 2016, číslo: OU-NR-OOP5-2016/005713-4, UPo 35/2016-4) je potrebné tieto rozhodnutia chápať vo vzájomnej súvislosti, teda ako jeden celok. Odhliadnuc od uvedeného, najvyšší súd poukazuje na fakultatívnu možnosť plynúcu z § 191 ods. 3 písm. a/ SSP podľa ktorého, ak správny súd zrušuje napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie žalovaného, v závislosti od okolností môže na návrh žalobcu súčasne zrušiť aj rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy nižšieho stupňa, ktoré mu predchádzalo.

47. Vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti, najvyšší súd námietky žalovaného uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil ako nedôvodné, keď tieto neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Z týchto dôvodov potom najvyšší súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

48. O trovách kasačného konania rozhodol najvyšší súd v súlade s § 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 SSP, nakoľko žalobkyňa bola v kasačnom konaní plne úspešná. Ďalším účastníkom najvyšší súd nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal, keďže p. R. v kasačnom konaní žiadne trovy nevznikli (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 169 SSP) a Krajskej prokuratúre Nitra náhrada trov neprináleží.

49. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.